

Lalaei

1. achtergrond en motivatie

Lalaei, Perzisch voor slaapliedje, is een voorstelling van de Iraanse zangeres en actrice Sarah Akbari, de Britse vertelster en antropologe Marie Phillips, Zwerm, drumster Karen Willems en Walpurgis.

In april 2018 speelde Zwerm een tweetal concerten in Teheran, op uitnodiging van het Tehran Contemporary Music Festival. Tijdens dat bezoek maakten we kennis met Sarah en ontstond het verlangen om samen te werken rond traditionele Iraanse liederen. Terug in ons puntje Noord-West Europa bleef het idee aanstekelijk – maar hoe verder? Welke liederen, uit welke regio, welke taal? En vooral: hoe kunnen wij ons verhouden tot de rijke traditie van mondeling overgeleverde verhalen die in delen van Iran ook nu nog levend is?

Via de Mezrab Storytelling School in Amsterdam kwamen we in contact met de Engelse antropologe, schrijfster en vertelster Marie Phillips.

Zoals zovele Westerlingen leerde ze de Perzische cultuur kennen via de verhalenvertelster Sheherezade uit Duizend-en-één-nacht: Aladdin en de wonderlamp, Ali Baba en de veertig rovers... Het Midden Oosten door de ogen van het Westen als één grote sensuele en exotische tuin met kromzwaarden, tulbanden en vliegende tapijten. De gijzelingsactie in de Iraanse ambassade in Londen en de Iraaks-Iraanse Oorlog in 1980, waren voor haar de eerste berichten uit de politieke realiteit en ze gaven een heel ander beeld van het Midden Oosten. Het duurde lang voordat ze begreep dat de sprookjeswereld en de grimmige actualiteit het hadden over hetzelfde land.

Pas in de context van een verhaal krijgen feiten betekenis. Verhalen vertellen ons iets wezenlijks over de wereld, over anderen, maar ook over de vertellers, de belanghebbenden. Wie heeft grip op de wildgroei van verhalen? En leren ze ons iets nieuws of sussen ze ons in slaap? Van sprookje naar actualiteit, van propaganda naar persoonlijke ervaring. Lalaei is het verhaal van een verhaal, verteld met muziek.

Motivatie

Eén van de vragen die dit project aandrijft is hoe we tot nieuwe verhalen kunnen komen. Hoe kunnen we de bekende verhalen, die we zo makkelijk bevestigd zien, openbreken, omdraaien, op een andere manier vertellen? Niet zozeer om tot een definitieve versie te komen maar eerder om beweeglijkheid te creëren waardoor ruimte ontstaat en keuzemogelijkheid. Het gegeven van een wereld die globaliseert blijkt niet vanzelfsprekend tot meer interactie en beweeglijkheid te leiden, soms lijkt eerder het tegendeel het geval. Of het nu komt door geopolitieke spanningen, nationalistische sentimenten, religieuze denkbeelden - het is een feit dat samenwerking tussen Iraanse, Britse, Vlaamse en Nederlandse artiesten niet vanzelfsprekend is en alleen kan worden begrepen vanuit de gedeelde wens om deze obstakels niet te accepteren en er een ander verhaal tegenover te zetten.

Bij een project zoals dit, waarin Westerse muzikanten aan de slag gaan met traditionele Iraanse liederen, rijst onvermijdelijk de vraag naar de legitimiteit van de aanpak. Het vraagstuk rondom *cultural appropriation*. We zijn ons ervan bewust dat wij - dat wil zeggen Zwerm, WALPURGIS en Teletext - in een wereld stappen van muzikale en culturele referenties die niet de onze zijn om daar vervolgens mee te gaan werken op een manier die wél de onze is. Intuïtief voelen we een aarzeling als het gaat om het vertellen van niet-Westerse verhalen. We hebben het recht niet om ze ons toe te eigenen en ze te vertellen alsof ze de onze zijn. Omdat het de houding is waarmee eeuwen van kolonialisme en Westerse dominantie werden gerechtvaardigd.

Paradoxaal genoeg lijkt de 'andersheid' van het Midden Oosten daarmee definitief bevestigd te worden. De eindconclusie zou dan zijn dat samenwerking onmogelijk is - een zeer deprimerende gedachte.

We denken dat het wel degelijk mogelijk is om diepgaand samen te werken. Dat we nieuwe verhalen kunnen vertellen en de oude verhalen kunnen zien vanuit de gedeelde geschiedenis die Oost en West ook hebben. De spanning en de ongemakkelijke maatschappelijke vragen die daarbij horen, kunnen een deel worden van de vertelling. In de voorstelling delen zes mensen het podium, elk met een andere achtergrond en een andere geschiedenis. De scenografie van Stef Depover is zoals steeds sober maar doordacht. Er wordt muziek gemaakt, gezongen, en verteld. Vanuit dat persoonlijke perspectief wordt naar openingen gezocht om dat perspectief in beweging te brengen en te komen tot nieuwe verhalen.

...tot een nieuw verhaal

Lalaei

"Lalaei gaat over krachtige vrouwen, over vrouwen die zich niet tot zwijgen laten brengen.... In dit kleine, volmaakte vertelconcert zoeken en vinden vrouwen van vroeger en nu met een natuurlijke vanzelfsprekendheid hun agency." (Evelyne Coussens, Etcetera #167)

In de muziekvertelling *Lalaei* voeren de Iraanse zangeres Sarah Akbari, percussioniste Karen Willems en de muzikanten van Zwerm ons mee naar het Midden-Oosten en vindt de Britse vertelster Marie Phillips de moed om ons een persoonlijk verhaal te vertellen dat niet langer verzwegen kan worden. We zoeken de donkere randen op van ogenschijnlijk onschuldige liedjes waarmee overal ter wereld kinderen in slaap gewiegd worden. Dat doen we aan de hand van een mythisch verhaal uit de *Metamorfosen* van Ovidius. Het verhaal van Procne, koningin, plichtsgetrouwe dochter, gehoorzame echtgenote, en liefhebbende moeder. Tot op de dag waarop ze ontdekt dat haar zus een verschrikkelijk onrecht is aangedaan...

Lalaei raakt actuele thema's zoals het opkomen tegen onrecht, #metoo... die ook de leefwereld van jongvolwassenen doorkruisen. Actualiteit, Griekse mythes, Engelse literatuur & muziek komen aan bod in deze 'must-see' voorstelling, aldus de leerlingen en leerkrachten van het Pius X college uit Antwerpen.

De stem staat centraal in Lalaei, in al haar facetten: als troostende bron van geborgenheid, op het niveau van de wiegeliedjes, maar ook als waarheidsspreker, als instrument van verzet." (Evelyne Coussens, Etcetera #167)

De voorstelling wordt verteld in het engels, eenvoudige, dagelijkse spreektaal. Gezongen wordt er o.a. in het Turks, Koerdisch, Hebreeuws en het Perzisch

credits

Muziek Zwerm, Karen Willems en Sarah Akbari / Storytelling Marie Phillips / Eindregie Raphael Rodan / Scenografie Stef Depover / Oeil exterieur Judith Vindevogel / Coaching Farnoosh Farnia / Podcast Teletext i.s.m. Anke Verschueren / Productie Zwerm en WALPURGIS / Coproductie DE SINGEL en Klara Festival/ Met de steun van de Vlaamse gemeenschap en Stad Antwerpen

[Lalaei video: bekijk hier enkele scènes uit Lalaei](#)

[Beluister hier de muziek uit de voorstelling Lalaei](#)

[Klik hier voor het volledige artikel van Evelyne Coussens in Etcetera](#)

[Klik hier voor pers en publieksreacties](#)

[Beluister hier Lalaei *de podcast*, gemaakt door Teletext](#)